(Nro. 75.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 38. 1. Kwietnia 1822.

Wiadomości kraiowe.

— Z *Wiednia d. 14. Marca.* —

Cesarz Jego Mość raczył napisać własnoręcznie do Ministra Stanu i Konferencyi Hrabiego Bellegarde upoważnionego do zwierzchnego zawiadowania całą woyskowością, w sposobie następuiącym:

»Kochany Marszałku, Hrabio Bellegarde!«

»Z powodu śmierci Xięcia Alberta wuia Moiego oddałem pułk trzeci kiryssyierów, Jego Królewicowskiey Mości Xięciu Fryderykowi Saskiemu, a przytem drugim właścicielem tegoż pułku mianowałem Marszałka Porucznika Kroybera. Daley drugim właścicielem pułku W. Xięcia Badeńskiego mianuię Marszałka Porucznika Eckard; tudzież pułk, *Vacant* Beaulieu, oddaię Marszałkowi Porucznikowi L'Espine; pułk *Vacant* Spleny, Jenerałowi Majorowi Mecsery; pułk *Vacant* Argentęau, Jenerałowi Majorowi Herzogenberg; pułk dragonów *Vacant* Riescha Marszałkowi Polnemu Hrabiemu Kinsky; pułk Klenau'a, Marszałkowi Porucznikowi Schneller; pułk ułanów Szwarcenberga, Jenerałowi Majorowi Xięciu Koburg; Jenerałowi Majorowi Russo, pułk piąty artyleryi; Jenerałowi Majorowi Fasching, pułk czwarty a Jenerałowi Majorowi Hrabi Künigl pierwszy pułk artyleryi.«

»W Wiedniu d. 6. Marca 1822.«

»Franciszek, m. p.«

Listy z Nowego Yorku, z dnia 22. Stycznia przywiezione domowi handlowemu w Tryieście: Grant, Hepburn i Komp. przez Kapitana okrętu kupieckiego Amerykańskiego z Filadelfii donoszą; że C. K. korwetta Karolina podług wiadomości odebranych w Nowym Yorku zawinęła szczęśliwie do Kantonu. Atoli listy owe z Nowego Yorku nie oznaczaią właściwie czasu, w którym korweta owa także przybyła.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Na posiedzeniu d. 1. Marca w Izbie niższey podano mnóstwo prośb od mieszkańców Hrabstw Lancaster i Sommerset o złagodzenie kary znanemu Huntowi, i lepsze z nim obchodzenie się w więzieniu. P. Hobhouse twierdził, iż Hunt bardzo mało dostaie iedzenia, i nieczystą wodę pić musi. — Zamieniła się potém Izba w wydział skarbowy. Sekretarz Admiralicyi żądał uchwalenia 57,616 funtów szterlingów pensyi dla Lordów Admiralicyi. Pan Ridley radził zmnieyszyć tę ilość, i dwóch niepotrzebnych Lordów oddalić. Powstały ztąd żwawe spory. Margrabia Londonderry (Lord Castlereagh) popierał gorliwie wniosek Sekretarza Admiralicyi; lecz strona oppozycyyna odniosła zwycięztwo, bo miała większość 34 kresek, i radość swoię okrzykami wynurzyła.

Dnia 4. b. m. trudniła się Izba interessami Irlandzkiemi. Obywatele z Waterford podali prośbę o zniesienie dziesięciny w Irlandyi; lecz Ministrowie nie dali dostateczney odpowiedzi na zapytanie, co rząd w tey mierze przedsięwziąć myśli?

Pan Wilson zapytał się, czyli Ministrowie dadzą w tych dniach wiadomość o dalszem utrzymaniu pokoiu między Rossyią i Turcyią: Margrabia Londonderry odpowiedział: »Dziwuię się, iż szanowny członek nie ma delikatności i takie czyni zapytanie, kiedy przecież wiedzieć powinien, iż okoliczność ta ma wpływ na cenę papierów skarbowych. Gdy atoli zapytanie to dąży do wzniecenia boiaźni, oświadczam więc, iż Ministrowie nie odebrali żadney wiadomości względem Rossyi i Turcyi, mogącey zmienić wrażenie, które mowa Królewska, co się tycze utrzymania pokoiu między obu wspomnionemi Mocarstwami, sprawiła.

Francyia.

Naynowsze wiadomości z Paryża z d. 3. i 4. z. m. zawieraią, że dzielne środki przez Rząd przedsięwzięte położyły koniec dalszym

w Stolicy zaburzeniom. Już w d. 2. i 3. nie sądzono za potrzebę, aby żandarmeryia patrolowała; kilka patrolów gwardyi Narodowey i weteranów dostatecznemi były do utrzymania porządku.

Przeciwko uczestnikom zniszczonego w Styczniu spisku Saumurskiego, Sąd woienny w Tours wydał w d. 27. Lutego wyrok. Porucznik Delon (zaocznie), Sirejean i Coudent wskazani są na śmierć, Mathieu na więzienie pięcioletnie, Bourru, de Fabert, Lemaitre i Lebrun, na dwuletnie, zaś Dethieux i Daumery zostali uwolnieni.

Na posiedzeniu Izby Parów z d. 2. z. m. Xiążę Levis imieniem Kommissyi upoważnioney do rozpoznania proiektu do ustawy względem Policyi nad pismami peryiodycznemi zdał z tego proiektu sprawę; nie naznaczono ieszcze czasu, kiedy w tey mierze rozpoczną się rozprawy. Izba, wysłuchawszy referenta Hrabiego Portalis rekapitulacyi rozpraw, toczonych na posiedzeniu z d. 1. z. m. względem proiektu do ustawy o ukaraniu przewinień prassy przystąpiła do rozpoznania poiedyńczych artykułów tego ostatniego proiektu. Pierwszy artykuł, który tak, iak został w Izbie Deputowanych przyiety, brzmi: »Ktokolwiek iakim ze środków obiętych ustawą z d. 17. Maja 1819, naruszy religiię Państwa, lub takową wystawi szyderstwu, skazany bydź powinien od trzech miesięcy aż do pięciu lat na więzienie i karę pieniężną od 300 do 6,000 franków. Takie same kary rozciągnione bydź maią i na tego, który naruszy lub wystawi szyderstwu inną iakową religiię przyiętą we Francyi.« Artykuł ten przyięto a przełożony przez Hrabię Corundet dodatek: »Ninieysze rozporządzenie nie »ma szkodzić prawu prowadzenia sporów,« odrzucono. — Poczém przystąpiono do rozpraw nad artykułem 2. następuiącey treści: »Każdy zamach iednym z tych samych środków przeciwko dostoyności Królewskiey prawu i powadze Izb, powinien bydź karany więzieniem od trzech miesięcy do pięciu lat i karą pieniężną od 300 do 6,000 frank.« — Hrabia Bastard przełożył nowy układ tego artykułu: »Każdy zamach iednym z tych środków przeciwko dostoyności Królewskiey, porządkowi następstwa Tronu, na prawa służące Królowi przez iego urodzenie, i te, mocą których nadał Konstytucyię, iego Konstytucyyną powagę, nietykalność iego osoby, prawa lub powagę Izb, powinien bydź karany kwotą pieniężną od 300 do 6000 frank.« Preciwko temu dodatkowi, którego rozwinął zasady, powstali: Hrabia Castellane, Kommissarz Królewski Vatismenil, Minister Spraw Wewnętrznych; wspierali go zaś, Hrabia Pontecoulant i Baron Pasquier. Przy kreskowaniu przyięto takowy 112 głosami przeciwko 101. — Ponieważ Hrabia Bastard oznaczone w artykule owym karę więzienia pominął, przełożył zatém, aby takową iak poddodatek wciągnęto. Ponieważ zaś nie było dostateczney liczby członków odłożono dalsze obrady na Poniedziałek d. 4. z. m.

Izba Deputowanych trudniła się w d. 1. i 2. z. m. rozprawami nad rozmaitemi proiektami do ustaw względem ułożenia dawniey szych rachunków różnych Ministeryiów; uporządkowanie takowych dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Woyny i Sprawiedliwości przyięła podług przełożeń Ministeryialnych; rozprawy względem dodatkowego kredytu dla Ministeryium Skarbu, rozpoczęto na posiedzeniu w d. 1. i 2. z. m.; że iuż bardzo było późno, nie mogły bydź ukończone, przeto odłożono ie na Poniedziałek d. 4. z m. W obudwóch ostatnich posiedzeniach w d. 1. i 2. z. m. miasnowicie na pierwszém wniesiono rzecz o rozruchach, zaszłych w d. 27. a nayszczególniey w d. 28. z. m. wieczorem w Paryżu w kościele *des Petits-Pères* i koło tegoż, podczas których, iakeśmy iuż namienili, dway Deputowani PP. Dęmarçay i Corcelles do straży domu zostali zaprowadzeni. Obadwa użalali się na to postępowanie, atoli Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Skarbu (PP. Villéle i Corbiere) wystawiwszy poprostu istotne czynności, takie onym dali napomnienie, iż pomimo wrzawy ze strony lewey, rzecz tę zupełnie zaniechano.

Z Paryża d. 5. Marca. — Izba Parów na posiedzeniu wczorayszém trudniła się rozprawami nad proiektem do ustawy względem ukarania przewinień prassy i przyięła artykuły 3. aż do 14. (całą część tytułu I.) bez odmiany, tak, iak one przeszły w Izbie Deputowanych. Margrabia Lally-Tolendal chciał, aby w artykule 3. miasto: »Zamach iednym z środków, przeciwko prawom zaręczonym artyk. 5. i 9. Konstytucyi i t. d.« — położono: »przeciwko prawom obiętym pierwszymi dwunasto- »ma artykułami Konstytucyi pod tytułem: O »publicznych prawach Francuzów i t. d.« Atoli wniosek ten odrzucono po rozprawie, w którey Margrabia de Lally, Hrabia Molé, Xiążę Brisac, Baron Pasquier, Hrabia de Boissy d'Angles i Kommissarz Królewski, Baron Couvier, mówili. Dzisiay przystąpić maią do rozpraw nad tytułem II.: »O postępowaniu.«

Izba Deputowanych trudniła się wczoray obradami nad proiektem do ustawy dotyczącym się dawnieyszych rachunków uporządkowania, które dotąd obeymuie ieszcze budżet Ministerstwa Skarbu.

Na posiedzeniu wczorayszém trybunału Paryzkiego pierwszéy instancyi, rozpoznawano sprawę wykonawców testamentu Napoleona Buonapartego przeciwko P. Lafitte w zamkniętéy izbie sądowey. Prokurator Królewski P. Jacquinot de Pampelune wniosł tę zasadę, iż, ponieważ Buonaparte od roku 1815 nie żyie iuż cywilnie, więc każdy iego testament iest nieważny, i ztąd żądania PP. Bertrand, Montholon i Marchand iako exekutorów testamentu uczynione do P. Lafitte, powinny bydź odrzucone. We Wtorek d. 12. t. m. miał zapaść wyrok.

Dzisieyszy Monitor zawiera co następuie: »Spostrzegano, że dzienniki oppozycyyne miały za cel zbierać wiadomości udzielane przez dziennikarzy roialistycznych, względem wypadku w Saumur i rozruchów w Paryżu i w układzie i wyborze tychże wiadomości tak postępowali, iż takowe wystawiały albo pozorne sprzeczności lub nierozwagę, co w umyśle czytelników łatwo myśl tę wzbudzić mogło, że Rząd o tych rozruchach nie ogłosił zupełnéy prawdy. Nadużycie to, którego dopuszczaią się gazety oppozycyyne z artykułami gazet roialistycznych powinno zwracać uwagę PP. wydawców gazet roialistycznych i onych obowiązywać, by nie donosili niczego na oślep, coby posłużyć mogło złośliwym zamiarom, na które niniejszem zwracamy ich uwagę.

Dnia 4. wieczorem wszczęły się rozruchy blisko kościołów S. Eustachego i Petit Peres w Paryżu; w pierwszym dało się słyszeć kilka wystrzałów. Żandarmeryia rozpędziła kupy, które się przed tym zebrały kościołem; kilku hultajów rzucało kamieniami za patrolem gwardyi narodowéy, wołaiąc: Precz z Missyionarzami! Wielu z nich uwięziono; o godzinie 10 wszystko się uspokoiło.

W d. 3. Marca były liczne pokoie u Króla, na których uważano Xięcia Talleyranda i Xięcia Decazes. Ostatni odwiedził Xiążą i Xiężniczki rodziny Królewskiéy.

Hrabia Montholon przesłał do Redaktorów dzienników Paryzkich z d. 1. Marca list następuiący: »Bylibyśmy w cichości oczekiwali rozstrzygnienia sądowego, gdyby P. Lafitte uważaiąc za rzecz dogodną swoim sprawom niebył ogłosił publiczności, iakto sam wyznaie, prawdziwego przedmiotu sprawy. P. Lafitte myli się, twierdząc, że na summy złożone w iego kassie, dom Perregaux-Lafitte wydał: 1) rewers do zapłacenia za okazaniem; 2) list kredytowy równie do zapłacenia za okazaniem. Rewers nie opiewa: »do zapłacenia za okazaniem,« lecz brzmi: »będziemi gotowi na rozporządzenie i t. d.« List kredytowy wydany do domów Amerykańskich obeymuie wyrazy: »Domagać się będą od nas zapłacenia we dwa lub trzy miesiące po okazaniu,« a assygnacyia dołączona do listu kredytowego wyrażaiąca sposób onegoż użycia, zawiera również: »Będą mogli zapisać na nas wexel we trzy lub cztery miesiące po okazaniu,« różnica ta iest ważną, osobliwie, gdy idzie o procenta, albowiem od depozytu nie płaci się procentów we trzy lub cztery miesiące po okazaniu. Co się zaś tycze istoty sprawy, zatem ze względu uszanowania ku wyrokowi sądowemu, podług którego sprawa ta powinna bydź w zamkniętéy izbie sądowey rozpoznaną, niesądziemy za rzecz stosowną, wznawiać tu pytań, które wniesione będą na posiedzeniu sądu; przestaniemy na uwadze, że spis prawnych środków podany do obrony przez P. Lafitte nie iest zupełny, i że między innemi kazał i to wnieść, że testament co do formy nie iest ważny, ponieważ na podpisie wyrażone iest imie Napoleon, miasto Buonaparte; że nieważny iest co do istoty, ponieważ rozporządzenie z d. 6. Marca 1815 ogłosiło go za wyiętego z pod prawa, zkąd wypływa, że tastator nieżył cywilnie. — Oczekuiemy z zaufaniem wyroku sprawiedliwości. (Podp.) Montholon.«

Między Urzędnikami Policyi Paryzkiéy zaszły wielkie odmiany. Ze 24 urzędników pokoiu oddalono 18. Na przyszłość ma ich bydź tylko 12 a 6 Adjunktów.

W Rennes schwytano wśród dnia na publicznym rynku pewnego zagranicznego ajenta handlowego i Officera biorącego połowę płacy. Ostatni upiwszy się wołał: Niech żyie Cesarz! Inny znowu lżąc Króla i żołnierzy stoiących na straży, wydawał buntownicze okrzyki, za co został bez oporu uwięziony.

Niemcy.

W Erlangen zaszły zatargi pomiędzy tamecznymi uczniami a mieszkańcami, które atoli iak zapewnia Korrespondent Norymberski z d. 1. z. m. zostały uspokoiane. Tenże sam Korrespondent zawiera uwiadomienie, dotyczące się prelekcyy w spomnionym uniwersytecie: »Uczniowie, którzy po zaszłych wypadkach oddalili się, uwiadamiaią się niniey-

szem, że owe prelekcyie, które przez to zostały przerwane, rozpoczną się znowu w przyszły Poniedziałek d. 4. Marca. Ci, którzy nie przybędą, utracą półroku, przepisane na czas szkolny. W Erlangen d. 28. Lutego 1822. Król. Ministeryialny Kommissarz przy uniwersytecie, Dyrektor Rządowy, Freudel.«

Gazeta wychodząca w Erlangen z d. 1. z. m. zawiera względem pomienionych wypadków, co następuie: »Upłynioney Niedzieli i w Poniedziałek zaszły rozruchy w naszém mieście. Tuteysi uczniowie, rozumieiąc się bydź obrażonymi, iż, iak twierdzili kilku młodzieży, z klassy rzemieslniczey mieszkańców naśladowali ich zwyczaie towarzyskie, nawet niektóre rodzaie publicznych rozrywek, dopuścili się z boleścią professorów i wszystkich prawych obywateli, gwałtów po szynkowniach i w mieszkaniach prywatnych w sposobie uderzaiącym, wyiąwszy niektórych mieszczan, co właśnie znaydowali się przypadkowo podczas śledzenia uczestników ze strony uczniów i mimowolnie wpadli w zatargi. Rozruchy owe sprawiły, że Władze właściwe zażądały szwadronu lekkiey iazdy z Norymbergi, przezco młodzież ucząca się a szczególniey, iż znaczne bezprawia w d. 26. Lutego na ulicach miasta przez pospólstwo klassy niższey dokonane, młodzież owę rozproszoną prześladowało, i chociaż deputacyia złożona ze dwóch członków Senatu oycowskiem upomnieniem starała się nawrócić do powinności uczniów również wzburzonych i zebranych w massie za bramą miasta, osądzili oni iednak za potrzebę opuścić uniwersytet aż do ukończenia tey sprawy, coteż przywiedli do skutku i wyruszyli po południu z ogrodu Welsa. Jeżli użalać się należy, że młodzież ukształcona tak dalece się zapomniała, iż rozpoczęła bitkę z młodzieżą nie mogącą się równać z nią w oświacie, aniteż maiącą postać nieprzyiaciela i tylko ztąd winną, że ią na nieszczęście nasladować chciano, atoli pominąć tego nie można, iż w zdarzeniu tem, przybyłe ieszcze w nocy woysko odpowiedziało zamiarom Władz i wielu uczniów, którzy owe woysko z początku za nieprzyiazne mieli, zasłoniło od napadu ich prześladowców, postępuiąc przytém z pobłażeniem i umiarkowaniem względem namiętney kupy pospólstwa. Nienależy wątpić; że obecny to Kommissarz ministeryialny za porozumieniem się z Król. Senatem i Władzami miasta takie przedsięweźmie środki i że owi młodzi wychodzcy powrócą wnet do swoiego powołania. Tymczasem, gdy tu panuie naywiększa spokoyność, tyle przynaymniey iesteśmy szczęśliwi, że nikt w owey bitce nie został znacznie ranionym a tém mniey nie ma żadnego, o któregoby życie lękać się należało.«

Od brzegów Menu d. 13. Marca.— Xiążę Canino (Lucyan Bonaparte) przybył dnia 10. b. m. do Frankfortu z synem swoim pod nazwiskiem Barona Musignano. Udał się potém do Bruxelli, gdzie syn iego zaślubi naystarszą córkę Hrabiny Survilliers, małżonki byłego Króla Hiszpańskiego Józefa Bonapartego.

Prussy.

Z Wrocławia. — W roku zeszłym pomnoszyła się ilość tuteyszych mieszkańców chrześciańskich o 1870, a żydowskich o 192; wyiąwszy zapisanych do woyska, wynosiła liczba w końcu roku zeszłego 76,992, między tymi było 52,896 ewangelików, 19,400 chrześcian katolików, mennonitów 4, żydów 4645 używaiących praw cywilnych, a 47 takowych nieużywaiących.

Cena cynku podnosi się ciągle, i wszystko co w tym roku zrobiono, iuż przedano. Równie są nadzieie dobrego odbytu zagranicę cienkiey wełny, podobnie spodziewaią się także odbytu na płótno.

Z Poznania. — Zakupywanie żyta na potrzebę Rządową pomogło wielce posiadaczom włości. W tuteyszem Xięztwie tylko zakupiono do 10,000 winsplów.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 15go Kwietnia 1822 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2 łót. 5′ — detto po kr. 1, łót. 10 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2 łót. 6 6/8 — detto po kr. 1 łót. 13 4/8 — bochenek chleba białego po kr. 1 łót. 20 5/8 — detto po kr. 3 funt 1 łót. 30 1/8 — detto po kr. 6 funt 3 łót. 28 4/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1 funt. 1 łót. 2 — detto po kr. 3 funt. 3 łót. 6 2/8 — detto po kr. 6 funt. 6 łót. 12 6/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2 funt. 2 łót. 19 3/8. — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuie 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwnie taryfie doniosł, a prócz zataienia imienia, przyzwoitą odbierze nagrodę.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.